

ДЕОНТИЧНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СВІТУ

Нормативні інтерпретації концепту «соціокультурний світ» засновуються на підходах, кожний з яких представляє бачення суспільства з певних філософських позицій, а саме: ідеології Просвітництва, марксизму, феноменології та екзистенціалізму. За відмінними ознаками, точки зору на природу соціокультурної спільноти можна класифікувати за трьома типами: просвітницького спрямування розглядає природу соціокультурного світу як моральне середовище; марксистського визначає природу спільноти через наслідки чуттєво-практичної діяльності у засвоєнні та опанування людиною дійсності в процесі труда; феноменологічне й екзистенціальне тлумачення спільноти засноване на антиципації феномену ідентичності, яка складає основу онтологічної цілісності індивіда.

Спільнота як моральне середовище. Певним чином зазначений підхід є наслідуванням сократично-платонівського універсалізму. Сократ зазначав, що такі ланки соціальної дійсності, як освіта й політика, правосуддя, визначаються моральними приписами і норми. Соціокультурний світ означає ідеалізовану модель дійсності, яка втілюється в нормативно-правовій сфері. Платон, наслідуючи вчителю, визначав дійсність через співвідношення моральних імперативів і дій. Ідеологія Просвітництва використала сократично-платонівське бачення з метою формулювання верховенства політичних принципів соціальної організації в суспільному житті, інтерпретуючи соціокультурні явища як якісну характеристику суспільства, яка складає основи соціального буття індивіда.

Історичний матеріалізм. Марксистське бачення суспільства ґрунтується на принципах економічного детермінізму. Основним об'єктом марксизму була влада. Соціокультурна сфера тлумачилась як елемент ідеологічної надбудови над господарчою та соціально-економічною базою суспільства. Важливим чинником марксистського підходу у вітчизняній філософській традиції було те, що марксизм обіймав положення офіційно санкціонованої думки в СРСР. В цій перспективі зрозумілі спроби розширити марксистське тлумачення суспільства 1960-1980 рр. за рахунок уведення категорії діяльності. Утім загальна концепція марксистського тлумачення суспільства як системи співвідношення продуктивних сил та виробничих відносин, залишалась незмінною. Тому система соціальної інфраструктури і соціальних комунікацій розглядалась як вспоміжна ланка суспільного виробництва, а суспільні потреби визначаються потребами виробництва.

Спільність як ставлення. Ставлення до іншого визначає спільність. Спільноти творились не лише уявленням спільного походження і не лише засобом життя і веденням господарства. Одна й та сама матеріальна культура може бути поширена серед різних народів. Всі ці фактори є помічними, оскільки культурна спільність передбачає, що її носії розподіляють однакове відношення до інших. Наприклад, європейці, сприймаючи відмінності між собою і незалежно від особливостей історичного досвіду ототожнюють себе із європейською спільнотою географічно, історично, політично. Європейська спільність постає спорідненістю в площині культур. І лише в сучасному світі починає трансформуватися в європейську ідентичність, яка може утворитися лише на основі всеєвропейської відповідальності.

Деонтичні інтерпретації соціокультурного світу дозволяють сформулювати певну низку запитань, відповідь на які, імовірно, розширює обрії сприйняття соціально-антропологічної сфери:

Чи є спільність грою уявлення?

Чи є предметність соціальної дійсності основним чинником соціальної динаміки?
Чи перетворюється індивідуальна відповідальність на особистісні зобов'язання?
Зазначені питання ми можемо сформулювати в межах одного питання: що є суб'єкт соціального простору?

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XV підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

01 лютого 2013 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2013

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2013. – 452 с.

Друкується за ухвалою вченої ради Маріупольського державного університету (протокол № 4 від 26.12.2012)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Баймуратов М.О., д.ю.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Брітченко Г.І., д.е.н., проф.; Булатова О.В., к.е.н., проф.; Бушаков В.А., д.філол.н., проф.; Волошин Ю.О., д.ю.н., проф.; Качинська Н.О., к.політ.н., доц.; Кіндюк Б.В., д.геогр.н., проф.; Коляда Ю.Є., д. ф-м.н., проф., Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.; Ніколенко Л.М., к.ю.н., проф.; Оленіч Т.С., д.філос.н., проф.; Пономарьова І.С., д.і.н., проф.; Почепцов Г.Г., д.філол.н., проф.; Романцов В.М., д.і.н., проф.; Сабадаш Ю.С., д. культурології, проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Соколова І.В., д.пед.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 01 лютого 2013 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

***Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику***

© Маріупольський державний університет